

Protocol toelating en verwijdering model vos ABB

Stichting VO Eemsdelta

Wettelijk kader	Wet Voortgezet Onderwijs - hoofdstuk II
Samenvatting	Dit katern gaat in op de procedurele aspecten rond toelating, weigering en verwijdering in het voortgezet onderwijs. Niet alleen omdat ouders en leerlingen recht hebben op een behandeling die inhoudelijk en procedureel transparant is, maar ook omdat een juiste uitvoering van procedures ertoe bijdraagt dat een besluit eventueel ook voor de rechter standhoudt.
Betreft	Stichting VO Eemsdelta
Bewaker	Algemeen directeur
Herzieningstermijn	Tweejaarlijks
Documentgeschiedenis	Vastgesteld GMR maart 2024

7

katern

Toelating en verwijdering leerlingen VO

(Online herziening)

v o s } a b b

Toelating en verwijdering leerlingen VO (Online herziening)

Bezoekadres: Polanerbaan 15, Woerden

Postadres: Postbus 162, 3440 AD Woerden

Telefoon: 0348-405200

Fax: 0348-405205

E-mail: secretariaatvereniging@vosabb.nl

Website: www.vosabb.nl

Inhoud

Inleiding	4
1. Algemene uiteenzetting	6
2. Toelating en weigering	9
3. Verwijdering	15
4. Gronden voor verwijdering	17
5. Procedure	21
6. Andere oplossingen	24

Inleiding

Openbaar onderwijs is algemeen toegankelijk en moet dus iedereen toelaten. Een veelgehoorde stelling, maar zo simpel is het niet. Er zijn wel degelijk regels voor de toelating, weigering en verwijdering van leerlingen. Daarbij kunnen uiteenlopende vragen spelen. Eén antwoord voor verschillende situaties is niet mogelijk. Wat de school te doen staat, hangt af van het individuele geval.

Dit katern gaat in op de procedurele aspecten rond toelating, weigering en verwijdering in het voortgezet onderwijs. Niet alleen omdat ouders en leerlingen recht hebben op een behandeling die inhoudelijk en procedureel transparant is, maar ook omdat een juiste uitvoering van procedures ertoe bijdraagt dat een besluit eventueel ook voor de rechter standhoudt.

In dit katern komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Algemene uiteenzetting over leerplicht en vrije schoolkeuze
- Toelating en weigering
- Verwijdering
- Andere oplossingen
- Wet passend onderwijs

Bij toelating, weigering of verwijdering kan sprake zijn van samenhang tussen de verschillende onderwijs-

sectoren. In dit katern wordt gesproken over speciaal voortgezet onderwijs (SVO) en over voortgezet speciaal onderwijs (VSO). Het SVO valt onder de Wet op het voortgezet onderwijs (WVO) en omvat het praktijkonderwijs (PRO) en het leerwegondersteunend onderwijs (LWOO). Het VSO valt onder de Wet op de expertisecentra (WEC) en omvat diverse schoolsoorten die participeren in regionale expertisecentra. Deze REC's zijn onderverdeeld in vier clusters:

Cluster 1: visueel gehandicapten

Cluster 2: auditief en communicatief gehandicapten

Cluster 3: zeer moeilijk lerende kinderen, langdurig zieken (somaïsch) en verstandelijk en/of lichamelijk gehandicapten

Cluster 4: zeer moeilijk opvoedbare kinderen (ZMOK), langdurig zieke kinderen (psychiatrisch) en scholen verbonden aan pedologische instituten

Op 1 augustus 2003 is de Eerste Kamer akkoord gegaan met de leerlinggebonden financiering (LGF of rugzak). Dit betekent dat een onafhankelijke Commissie voor de Indicatiestelling (CvI) een toelaatbaarheidsverklaring (beschikking) moet afgeven, alvorens van toelating tot het VSO sprake kan zijn. Het bevoegd gezag beslist.

Wanneer een school niet aan de zorgbehoefte van

een leerling kan voldoen en de leerling meer lijkt thuis te horen in het VSO, kan er sprake zijn van verwijdering uit het voortgezet onderwijs en toelating tot het VSO.

Zorgvuldige besluitvorming

Bij toelating en verwijdering gaat het vooral om een zorgvuldige voorbereiding en uitvoering van de beslissing. Daarom besteedt dit katern veel aandacht aan de wettelijke voorwaarden die het bevoegd gezag in acht moet nemen.

De website www.vosabb.nl (downloads>modellen) bevat een aantal voorbeeldbrieven voor de verschillende fasen van toelating en verwijdering. Op de website staan ook antwoorden op een aantal veelgestelde praktijkvragen (helpdesk>veelgestelde vragen). Dit katern hanteert de formele term bevoegd gezag, omdat wordt uitgegaan van de formele verantwoordelijkheid van het bestuur.

1 Algemene uiteenzetting

-
1. Artikel 3 leerplichtwet
 2. Art. 27 Wet op het voortgezet onderwijs
 3. Art. 42 Wet op het voortgezet onderwijs
 4. Art. 48, lid 1 Wet op het voortgezet onderwijs

Dit hoofdstuk behandelt de volgende onderwerpen:

- Leerplicht en vrije schoolkeuze
- Openbaar onderwijs kan weigeren
- Toelating en verwijdering per school en niet per bestuur beoordelen
- Toepasselijke wetsbepalingen
- Samenwerkingsbestuur en samenwerkingschool
- Wet passend onderwijs

Leerplicht en vrije schoolkeuze

De leerplicht en de vrije schoolkeuze van ouders bepalen verregaand het systeem van toelating en verwijdering. De Leerplichtwet bepaalt dat kinderen met ingang van de maand volgend op die waarin ze 5 jaar zijn geworden, leerplichtig zijn. De leerplicht eindigt als ten minste 12 volledige schooljaren een school is bezocht of aan het eind van het schooljaar waarin het kind de leeftijd van 16 jaar heeft bereikt.¹

Toelating is dus het uitgangspunt, weigering de uitzondering. De wet² schrijft dan ook voor dat het bevoegd gezag dat een leerplichtige leerling uit het voortgezet onderwijs wil verwijderen, er eerst voor moet zorgdragen dat een andere school of instelling bereid is deze leerling toe te laten. Is dat niet het geval, dan mag een school voor voortgezet onderwijs niet tot verwijdering overgaan. Een leerplichtige leer-

ling mag in beginsel niet van onderwijs verstoken zijn. Ouders zijn vrij in de keuze van de school waar hun kind onderwijs volgt. Deze vrije schoolkeuze speelt altijd een rol, ook als de school een spreidingsbeleid hanteert.

Toegankelijkheid

De wet³ schrijft voor dat openbaar onderwijs algemeen toegankelijk moet zijn. Dit betekent echter niet dat een openbare school een kind nooit mag weigeren. Een openbare school mag een kind niet weigeren wegens zijn godsdienst of levensbeschouwelijke opvattingen. Het bijzonder onderwijs mag dat wel. Een bijzondere school kan een leerplichtige leerling echter niet op die grond weigeren als binnen een redelijke afstand van de woning van de leerling geen openbaar onderwijs beschikbaar is, tenzij deze bijzondere school uitsluitend bestemd is voor interne leerlingen.⁴

Toelating en verwijdering worden meestal alleen beoordeeld naar de mogelijkheden op de school waar een leerling wordt aangemeld en niet naar de mogelijkheden van alle scholen onder het bevoegd gezag. Formeel zullen echter ook de mogelijkheden van de andere scholen in de besluitvorming moeten worden betrokken. VOS/ABB adviseert elk bevoegd

gezag een toelatingsbeleid te formuleren, waarbij de schoolkeuze van de ouders vooropstaat en waarbij geldt dat als die keuze niet kan worden gehonoreerd, de mogelijkheden voor toelating van de leerling op een van de andere scholen van hetzelfde bestuur worden gezien.

Toepasselijke wetsbepalingen

De WVO en het Inrichtingsbesluit WVO geven voorschriften voor de in acht te nemen procedure. Het openbaar onderwijs dient daarnaast ook steeds de Algemene wet bestuursrecht (AWB) in acht te nemen.

Samenwerkingsbestuur

Het bevoegd gezag van de scholen in het samenwerkingsbestuur volgt bovenstaande regels overeenkomstig de (openbare of bijzondere) signatuur van de betrokken school.

Wet passend onderwijs

Deze wet heeft betrekking op het stelsel van de voorzieningen voor leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben in het funderend en middelbaar beroepsonderwijs. De Wet op het primair onderwijs (WPO), de WVO, de WEC, de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), de Wet medezeggenschap

op scholen (WMS) en de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) worden gewijzigd. De wijzigingen hebben betrekking op de organisatie van de voorzieningen voor extra ondersteuning van leerlingen en de financiering daarvan. Er wordt een zorgplicht voor leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte voor de bevoegde gezagsorganen in het funderend onderwijs ingevoerd, er worden samenwerkingsverbanden in het funderend onderwijs gevormd, de middelen voor extra ondersteuning voor het funderend onderwijs, het (V)SO en het middelbaar beroepsonderwijs (mbo) worden gebudgetteerd. Tot slot wordt een verplichting tot overleg over de voorzieningen voor extra ondersteuning in het samenwerkingsverband tussen het samenwerkingsverband en de gemeente(n) ingesteld.

Doel van deze wet is dat voor alle leerlingen met een specifieke onderwijsbehoefte zo passend mogelijk onderwijs wordt gerealiseerd. Om deze reden leidt de Wet passend onderwijs tot een aantal belangrijke wijzigingen met betrekking tot de toelating en verwijdering van leerlingen, welke zullen gaan gelden vanaf 1 augustus 2014. In de volgende hoofdstukken zullen eerst de huidige regels met betrekking tot toelating en verwijdering van leerlingen worden besproken. Aan het eind van een hoofdstuk zal onder een apart kopje vermeld worden hoe de regelgeving per

1 augustus 2014 eruit zal zien. Vanaf die datum zal de Wet passend onderwijs van kracht zijn.

2 Toelating en weigering

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Wanneer is sprake van weigering?
- Gepubliceerd toelatingsbeleid
- Besluitvormingsprocedure
- Redenen tot weigering
- Consistent beleid
- Toelating en passend onderwijs

Wanneer is sprake van weigering?

Er is sprake van weigering wanneer het bevoegd gezag een verzoek van ouders afwijst om hun kind op een bepaald tijdstip tot de school toe te laten. Dat geldt zowel voor het regulier en speciaal voortgezet onderwijs als voor de instellingen die vallen onder de WEC. Plaatsing op een wachtlijst is dus ook een weigering.

Gepubliceerd toelatingsbeleid

Zoals eerder vastgesteld: toelating is het uitgangspunt, weigering is de uitzondering. Het bevoegd gezag van elke school, ongeacht de schoolsoort, zal daarom steeds moeten kunnen aangeven waarom een leerling niet tot de school kan worden toegelaten. Waar trekt het bevoegd gezag de grens en waarom? Welke criteria gelden voor toelating en dientengevolge voor weigering?

Deze zaken kunnen het beste worden vastgelegd in een officieel toelatingsbeleid. Dit document dient in elk geval antwoord te geven op de volgende vragen:

a) Welke gedragsregels hanteert de school? Deze geven onder meer een toetsingskader voor de vraag of door toelating de rust en/of veiligheid onaanvaardbaar wordt verstoord.

b) Kan de school voldoen aan de zorgbehoefte van de aangemelde leerling? Hierin wordt aangegeven welke procedure en criteria de school hanteert om te bepalen of de school de noodzakelijke zorg kan bieden. De onderwijskundige en organisatorische doelstellingen van de school zijn hierbij van belang.

Het toelatingsbeleid moet aan de ouders worden bekendgemaakt op het moment van inschrijving. Ook is het van belang dit op te nemen in de schoolgids. Weigering in afwijking van het beleid is mogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

De medezeggenschapsraad (MR) heeft volgens de Wet⁵ adviesrecht over de vaststelling en wijziging van het toelatingsbeleid. Bij besluiten in concrete gevallen heeft de MR geen bevoegdheid.

5. Art. 11 sub j Wet medezeggenschap scholen

-
- 6. Art. 4:13 Algemene wet bestuursrecht
 - 7. Art. 15 Inrichtingsbesluit WVO

Besluitvormingsprocedure

Openbaar regulier en speciaal voortgezet onderwijs (AWB): het bevoegd gezag van de school dient uiterlijk binnen 8 weken op een verzoek om toelating te beslissen. Het ingediende aanmeldingsformulier is formeel als zo'n verzoek op te vatten.⁶

Openbaar regulier, speciaal voortgezet onderwijs en bijzonder onderwijs: een besluit tot weigering van een kandidaat-leerling wordt schriftelijk en met opgaaf van redenen aan de leerling en, als hij nog geen 21 jaar is, ook aan zijn ouders/verzorgers bekendgemaakt. Binnen 6 weken kunnen de belanghebbenden bij het bevoegd gezag bezwaar maken tegen de beslissing tot weigering. Het bevoegd gezag hoort de kandidaat-leerling en indien die nog niet de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt zijn ouders/verzorgers, waarna binnen 4 weken na ontvangst van het bezwaarschrift wordt beslist.⁷

Redenen tot weigering

Redenen tot weigering van een leerling tot het voortgezet onderwijs kunnen zijn:

- 1 | De school kan de benodigde zorg niet bieden
- 2 | Ernstige verstoring van rust en orde dreigt
- 3 | Godsdienst en levensbeschouwing (geldt alleen voor bijzonder onderwijs)

Ad 1 – Zorgbehoefte

Het is niet mogelijk in het algemeen een lijn aan te geven wanneer het bevoegd gezag een kind kan weigeren omdat de school de vereiste zorg niet kan bieden. Op grond van rechterlijke uitspraken kunnen de volgende factoren van pedagogische en organisatorische aard van belang zijn voor het besluit de leerling al dan niet toe te laten (in willekeurige volgorde):

- a) Effect op onderwijs aan reeds aanwezige leerlingen
- b) Deskundigheid van personeel
- c) Beschikbaarheid van personeel (tekort, ziekteverzuim)
- d) Mogelijkheden van begeleiding door de ouder(s)
- e) Benodigde middelen (kosten van extra personeel)
- f) Gevergdde aanpassing in de organisatie, de begeleiding en het onderwijs
- g) Werkdruk
- h) Gebouw
- i) Mogelijkheid het examen te kunnen behalen

Deze factoren kunnen ieder voor zich in een bepaalde mate bijdragen aan een verantwoorde beslissing om tot weigering over te gaan. Daarnaast is de door het bevoegd gezag geleverde inspanning van belang: is, mede gelet op de pedagogische en organisatorische factoren, voldoende onderzoek verricht naar de

mogelijkheden om te voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling? Deze verplichting hangt af van de omstandigheden van het geval. Iedere leerling heeft een eigen zorgbehoefte. In elk geval valt te denken aan:

- a) Zijn de ouders voldoende geïnformeerd en gehoord?
- b) Is een extern medisch en/of psychiatrisch onderzoek gedaan (bijvoorbeeld door de GGD)?
- c) Bij de brugklasleerling: is advies gevraagd aan de directeur van de basisschool?
- d) Is advies gevraagd aan de vorige school voor voortgezet onderwijs?
- e) Zijn binnen het samenwerkingsverband VO-SVO afspraken gemaakt?
- f) Bij terugplaatsing vanuit speciaal onderwijs naar het voortgezet onderwijs: is informatie gevraagd bij de speciale school?

In de schoolgids en het schoolplan dient beschreven te zijn welke procedure de school voor voortgezet onderwijs hanteert bij een leerling met extra zorgbehoefte.

Ad 2 - Ernstige verstoring rust en orde dreigt

Het bevoegd gezag dat over het verzoek om toelating beslist, moet motiveren waarom de overtui-

ging bestaat dat de leerling de orde en de rust op de school zal verstoren. De geldende gedragsregels, zoals verwoord in het officiële toelatingsbeleid, vormen het toetsingskader. Daarnaast wordt bekeken of de school, voorzover aan de orde, de vereiste opvang kan bieden en indien nodig daarvoor organisatorische en/of personele aanpassingen moet en kan doorvoeren.

Ad 3 - Godsdienst en levensbeschouwing

Alleen het bijzonder onderwijs kan de toelating van een kind op deze grond weigeren, wanneer de ouders de grondslag van de school (bijvoorbeeld katholiek, protestants-christelijk of islamitisch) niet onderschrijven.

Consistent beleid

In alle gevallen geldt ook hier dat het besluit moet zijn terug te voeren op consistent beleid: het vastgelegde toelatingsbeleid, waarbij duidelijke en objectieve criteria gelden die aan de ouders zijn bekendgemaakt. Ontbreekt dit, dan bestaat de kans dat de rechter de weigering als willekeurig en dus als onrechtmatig bestempelt. Het bevoegd gezag heeft meer uit te leggen wanneer het een kind weigert als eerder kinderen zijn toegelaten die op dezelfde grond hadden kunnen worden geweigerd.

Toelating en passend onderwijs

Met de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs per 1 augustus 2014 krijgen scholen een zorgplicht om voor alle kinderen die worden aangemeld, of staan ingeschreven, een zo passend mogelijk onderwijsaanbod te doen. Voor ouders gaat gelden dat zij 10 weken voor aanvang van het nieuwe schooljaar hun kind schriftelijk moeten aanmelden. Een schriftelijke aanmelding betekent meestal dat ouders een inschrijfformulier van de school waarbij zij zich aanmelden, invullen en ondertekenen. Ouders hebben de mogelijkheid om hun kind bij verschillende scholen tegelijk aan te melden. Dit kunnen scholen zijn die zowel binnen als buiten het samenwerkingsverband vallen. Dit kan ertoe leiden dat er meerdere scholen belast worden met de aanmeldprocedure en het onderzoek of er sprake is van een leerling met extra ondersteuningsbehoefte. Daarom moeten ouders melden of en, zo ja, bij welke andere scholen zij om toelating hebben verzocht. Hierdoor kunnen scholen onderling tot afstemming komen van de aanmeldingsprocedure. Zo kunnen bijvoorbeeld scholen in hetzelfde samenwerkingsverband een vorm van centrale aanmelding inrichten.

Na de aanmelding onderzoekt het bevoegd gezag van de school of er extra ondersteuning nodig is. Dit

gebeurt op basis van het onderwijskundig rapport dat door de basisschool wordt opgesteld en indien nodig op basis van de informatie die de school van de ouders ontvangt. Bij de beslissing over toelating van een kind betreft het bevoegd gezag de ondersteuningsbehoefte van het kind, zoals die na aanmelding is vastgesteld. De school bekijkt de mogelijkheden om in de ondersteuningsbehoefte te voorzien. Deze mogelijkheden hangen samen met de expertise en het schoolondersteuningsprofiel, maar ook met de afspraken die met andere bevoegde gezagsorganen in het samenwerkingsverband zijn gemaakt over de begeleiding van leerlingen met ondersteuningsbehoefte. Op grond van de Wet gelijke behandeling op grond van handicap of chronische ziekte hebben scholen de plicht om te onderzoeken of de school de extra ondersteuning, in de vorm van doeltreffende aanpassingen, zelf kan bieden. Een aanpassing moet worden getroffen, tenzij deze voor de school een onevenredige belasting vormt. De zorgplicht is geen toelatingsplicht voor de school waarbij de leerling is aangemeld. Wel brengt de zorgplicht met zich mee dat wanneer een kind niet kan worden toegelaten tot de school van aanmelding, een plaats op een andere school dient te worden aangeboden, waarbij rekening moet worden gehouden met de ondersteuningsbehoefte van het kind. Hierbij dient de school te

kijken naar de schoolondersteuningsprofielen van de andere scholen in het samenwerkingsverband. Ook dient overleg met de ouders te worden gevoerd. Het bevoegd gezag moet binnen 6 weken een beslissing nemen op het verzoek tot toelating. Het bevoegd gezag kan deze termijn met maximaal 4 weken verlengen. De zorgplicht geldt niet wanneer de ouders weigeren te verklaren dat zij de grondslag van het onderwijs aan de school respecteren of als er geen plaats is op de school of de leerling niet voldoet aan de voorwaarden die gelden voor toelating.

De leerling heeft recht op een tijdelijke plaatsing met ingang van 1 augustus indien de toelatingsbeslissing op die datum nog niet is genomen. Indien de leerling wordt toegelaten, wordt de tijdelijke plaatsing omgezet in een definitieve plaatsing. Indien de toelating van de leerling wordt geweigerd, wordt de tijdelijke plaatsing beëindigd en wordt de leerling uitgeschreven met ingang van de dag die volgt op de dag waarop de toelating wordt geweigerd. Wanneer ouders niet minimaal 10 weken voor het begin van het schooljaar hun kind hebben aangemeld, hoeft de school niet over te gaan tot tijdelijke plaatsing van de leerling.

Het samenwerkingsverband heeft de taak om de toe-

laatbaarheid van een leerling tot het voortgezet speciaal onderwijs te beoordelen. Het bevoegd gezag van de school waar de leerling is aangemeld, moet bij het samenwerkingsverband een toelaatbaarheidsverklaring vragen voor het VSO. Het samenwerkingsverband vraagt over de eventuele toelaatbaarheid van een leerling tot het VSO advies aan deskundigen. De toelaatbaarheidsverklaring tot het VSO wordt door het samenwerkingsverband afgegeven.

De toewijzing van leerwegondersteuning bij een van de leerwegen van het vmbo en PRO blijft vooralsnog per 1 augustus 2014 gehandhaafd volgens de huidige systematiek. Er is voor gekozen om eerst te onderzoeken op welke wijze de toewijzing naar LWOO/PRO het beste kan worden vormgegeven. Daarna wordt bezien of en, zo ja, hoe de systematiek wordt aangepast. Het streven is om eind 2013 duidelijkheid te hebben over een eventuele nieuwe systematiek, zodat deze in 2016 zou kunnen worden ingevoerd. De huidige systematiek houdt in dat de bevoegde gezagsorganen in een samenwerkingsverband gezamenlijk een permanente commissie leerlingenzorg in stand houden. Zij vragen advies aan deze commissie over het aanbod en de invulling van LWOO en over het aanbieden van dat onderwijs aan leerlingen voor wie de regionale verwijzingscommissie heeft bepaald

dat zij toelaatbaar zijn tot het PRO. Leerlingen die leerwegondersteuning ontvangen en leerlingen die naar het PRO gaan, moeten een indicatie hebben van de regionale verwijzingscommissie.

In hoofdstuk 5 (onder het kopje “Verwijdering en de Wet passend onderwijs”) staat welke procedures ouders kunnen voeren als zij het niet eens zijn met het toelatingsbesluit van het bevoegd gezag

3 Verwijdering

In dit hoofdstuk komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- Verwijdering, een ingrijpende maatregel
- Wettelijke mogelijkheden tot verwijdering
- Verwijdering als onderwijskundige maatregel of als sanctie
- Bevoegd gezag beslist vanwege zwaarte maatregel

Verwijdering, een ingrijpende maatregel!

Verwijdering is een ingrijpende maatregel, zowel voor de school als voor de leerling en diens ouders. Verwijdering kan voor de leerling verstrekkende gevolgen hebben. Hij verlaat een vertrouwde omgeving, er is een breuk in zijn ontwikkelingsproces en er bestaat het risico van een terugslag op zijn verdere ontwikkeling. Dit geldt zeker bij verwijdering wegens wangedrag. Het is daarom van groot belang dat voorafgaand aan het besluit tot verwijdering een zorgvuldige belangenafweging wordt gemaakt. Het gaat daarbij, globaal gesteld, om de afweging tussen het belang van de school bij verwijdering van de leerling en het belang van de leerling om op de school te blijven. Voor de school kan bijvoorbeeld van belang zijn dat zonder verwijdering van de betreffende leerling de rust en de veiligheid voor andere leerlingen op school niet langer gegarandeerd kunnen worden.

Het belang van de leerling ligt in zijn kansen om een diploma te halen of een overgang naar een volgend leerjaar. Vanzelfsprekend kunnen die belangen per geval verschillen.

Wettelijke mogelijkheden tot verwijdering

Sinds 1 augustus 1998 is verwijdering van een leerplichtige leerling van een reguliere school voor voortgezet onderwijs uitsluitend mogelijk wanneer een andere school bereid is deze leerling toe te laten.⁸ Deze wijziging in de wet is opgenomen om te voorkomen dat leerplichtige leerlingen voortijdig het onderwijs verlaten.

Let op: een leerling die niet meer onder de Leerplichtwet valt, kan wél – na zorgvuldige afweging – worden verwijderd.

Voortgezet speciaal onderwijs

De regels voor verwijdering van een leerling in het voortgezet speciaal onderwijs (VSO) zijn per 1 augustus 2013 gewijzigd. Sinds die datum mag een school voor VSO een leerling pas verwijderen nadat ze een andere school voor deze leerling heeft gevonden. Als er geen andere school is gevonden, die deze leerling wil opnemen, is uitschrijving dus onmogelijk.

8. Art. 27, lid 1 Wet op het voortgezet onderwijs

9. Uitleg nr. 30, 2001, blz. 43 en volgende

Samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden VO-SVO zullen afspraken hebben gemaakt over de wijze waarop scholen binnen het samenwerkingsverband omgaan met leerlingen die om een of andere reden niet meer te handhaven zijn, maar die nog wel leerplichtig zijn. Hierbij geldt dat een leerling uitsluitend tot het PRO mag worden toegelaten als de regionale verwijzingscommissie (RVC) in het eerste jaar heeft bepaald dat de leerling toelaatbaar is.⁹ Voor het LWOO geldt dat voor het verkrijgen van een LWOO-bekostiging de school een LWOO-licentie en een RVC-beschikking moet hebben. Vanuit het regionale zorgbudget kan een samenwerkingsverband ook voorzien in bepaalde zorgarrangementen (waaronder reboundvoorzieningen).

Verwijdering als onderwijskundige maatregel of als sanctie

Bij verwijdering maken wij een onderscheid tussen:

- a) Verwijdering omdat de school niet kan voldoen aan de zorgbehoefte van de leerling: verwijdering is onderwijskundig en organisatorisch ingegeven.
- b) Verwijdering op andere gronden, zoals ernstig wangedrag van de leerling en/of de ouders: de verwijdering is een sanctie.

In de praktijk kan het door bovenstaande bepalingen moeilijk zijn om een leerplichtige leerling te verwijderen. Andere reguliere scholen staan niet te trappelen om leerlingen over te nemen die onaanvaardbaar gedrag vertonen. Waar moet zo'n jongere met gedragsstoornissen heen? De enige mogelijkheden zijn dan het VSO-ZMOK of een andere school uit cluster 4. Het VSO-ZMOK is een voorziening die de laatste jaren groeit en inmiddels een grote wachtlijstproblematiek kent. Vroegtijdige onderkenning van problemen en een goed contact met een cluster 4-school zijn daarom van wezenlijk belang.

Bevoegd gezag beslist

Geadviseerd wordt dat niet de directeur of de rector over de verwijdering beslist, maar het bevoegd gezag (het bestuur). De directeur of rector is meestal zelf betrokken geweest bij de voorbereiding van het besluit, zoals gesprekken met de ouders en met docenten. Daardoor kan er een vertrouwensbreuk zijn ontstaan. Het bevoegd gezag kan geacht worden op grotere afstand van de dagelijkse praktijk te staan en de kwestie dus ook met die afstand te beoordelen. Dit kan een zorgvuldige besluitvorming bevorderen. Dat is iets waaraan de rechter, gezien de zwaarte van de maatregel, grote waarde hecht.

4 Gronden voor verwijdering

In dit hoofdstuk komen aan de orde:

- Gronden voor verwijdering
- Schorsing

Net als bij weigering tot toelating zijn er drie redenen om tot verwijdering van een leerling te besluiten:

- 1 | De school kan niet aan de zorgbehoefte van de leerling voldoen
- 2 | Ernstig wangedrag van de leerling of de ouders
- 3 | Gedrag in strijd met de grondslag (bijzonder onderwijs)

Ad 1 – Zorgbehoefte

Om te bepalen welke beslissingsruimte het bevoegd gezag heeft, is het van belang eerst vast te stellen of de leerling is aangewezen op het regulier dan wel speciaal voortgezet onderwijs (SVO).

Een leerling hoort thuis in het SVO als in het eerste jaar door de RVC een beschikking LWOO of PRO is afgegeven. Dit is een besluit in de zin van de AWB, waartegen bezwaar of beroep mogelijk is.¹⁰ Mocht na het eerste leerjaar blijken dat LWOO of PRO meer geschikt zou zijn voor de betreffende leerling, dan kan vanuit het regionale zorgbudget een traject op maat worden aangeboden. Ook als de RVC-beschikking op tafel ligt, kan zich een probleem voordoen als de ouders niet instemmen met de overgang naar de

speciale voorziening (LWOO of PRO). De overgang kan dan niet plaatsvinden, want de wet vereist hun instemming. Indien de ouders voet bij stuk houden, kan het bevoegd gezag, met de beschikking in de hand, een verwijderingsprocedure in gang zetten.

Een andere mogelijkheid is dat een leerling een dermate complexe hulpvraag heeft, dat het voortgezet speciaal onderwijs (VSO, bijvoorbeeld ZMOK of slechthorend) de beste oplossing is. De school dient dat in een onderwijskundig rapport te motiveren en een positief advies van de Cvl af te wachten. Een leerling is toelaatbaar tot het VSO als er een beschikking is van de Cvl.

In dat geval kan zich nog het probleem voordoen dat de speciale school het verzoek om toelating afwijst, bijvoorbeeld omdat de school vol is. Als er een positief advies van de Cvl ligt, kunnen de ouders rekenen op LGF (rugzak), indien zij plaatsing op een reguliere school willen.

De school voor regulier voortgezet onderwijs is niet verplicht de leerling te handhaven. De school zal dan echter wel voldoende moeten kunnen motiveren waarom zij de vereiste zorg niet kan bieden. In dat geval kan een verwijderingsprocedure worden gestart. De ouders kunnen de verwijdering aanvechten ofwel een speciale school elders om toelating

10.Art. 1:3 Alg. wet bestuursrecht

verzoeken ofwel de weigering van de VSO-school aanvechten.

Ook als een leerling formeel wel thuishoort in het reguliere onderwijs, dan nog kan de school van mening zijn dat zij niet de vereiste zorg kan bieden. Dit kan betekenen dat de leerling niet op school kan blijven. De procedure in dit soort gevallen dient helder in de schoolgids te zijn opgenomen. In het kader van het samenwerkingsverband VO-SVO zijn over deze categorie leerlingen afspraken gemaakt om ervoor te zorgen dat geen kind tussen wal en schip raakt.

Ad 2 - Verwijdering wegens ernstig wangedrag

Van wangedrag kan in uiteenlopende situaties sprake zijn: (herhaaldelijk) schoolverzuim, overtreding van de schoolregels, agressief gedrag, bedreiging, vandalisme dan wel seksuele intimidatie. Verwijdering is in dit geval een sanctie. Ook het wangedrag van ouders, zoals (herhaalde) intimidatie van leerkrachten, kan een reden zijn de leerling te verwijderen.

Of het bevoegd gezag tot verwijdering kan overgaan, hangt van de omstandigheden af. Er is geen algemene lijn. Het wangedrag moet in elk geval ernstig genoeg zijn om een verwijderingsbesluit te kunnen rechtvaardigen.

Procedureel is het volgende van groot belang:

- Er zijn gedragsregels die aangeven hoe het bevoegd gezag met wangedrag omgaat en wanneer de grens tot verwijdering is bereikt.
- Eerdere (lichtere) maatregelen ter voorkoming van herhaling hebben gefaald (schorsing, gedragsafspraken).
- De leerling en de ouders/verzorgers zijn gewaarschuwd dat bij eerstvolgende herhaling van het wangedrag tot verwijdering wordt besloten.

Schoolreglement noodzakelijk

Als een leerling niet weet wat de regels van de school zijn, kan hij/zij niet op grond van overtreding van die regels worden verwijderd. Verwijdering dient daarom gebaseerd te zijn op een schoolreglement, dat regels en grenzen stelt aan het gedrag van leerlingen (en personeel) en aangeeft wanneer het bevoegd gezag sancties kan opleggen. Deze sancties moeten worden omschreven, evenals de besluitvormingsprocedure. De rechter hecht hieraan veel waarde. Een besluit tot verwijdering dat zijn basis vindt in zo'n beleid, maakt een aanzienlijk grotere kans de toets van de rechter te doorstaan. Het is essentieel dat dit beleid voor iedereen duidelijk en bij iedereen bekend is, ook voor de ouders, bijvoorbeeld door opname in de schoolgids of door uitreiking bij de aanvang

van het schooljaar. Verwijdering in afwijking van het beleid is niet onmogelijk, maar vergt een zwaardere motivering.

Ad 3 - Gedrag in strijd met de grondslag

Onder omstandigheden kan het bevoegd gezag van een bijzondere school een leerling verwijderen als diens gedrag wezenlijk in strijd is met de grondslag van de school. Ook het verzuim van de godsdiensten, terwijl die lessen statutair essentieel zijn voor de grondslag, kan reden voor verwijdering zijn. De vrijheid van onderwijs geeft deze ruimte.

Schorsen

Alvorens te beslissen om tot verwijdering over te gaan, kan de school een leerling schorsen. Schorsing in het voortgezet onderwijs vindt plaats op basis van het Inrichtingsbesluit WVO.¹¹

Schorsing kan met opgaaf van redenen voor een periode van maximaal 1 week. Het bevoegd gezag dient het besluit daartoe schriftelijk aan de leerling en – als deze nog geen 21 jaar is – aan de ouders/verzorgers bekend te maken. Een schorsing van langer dan 1 dag moet ook aan de Inspectie van het Onderwijs schriftelijk en met opgaaf van redenen worden meegedeeld.¹²

Indien schorsing schriftelijk plaatsvindt, dient dit te

worden beschouwd als een beschikking waarop de bepalingen van de AWB van toepassing zijn.¹³ Aan te raden is de schorsingsdag(en) te gebruiken om een gesprek te voeren met de ouders/verzorgers (eventueel met de leerling) om deze zeer ernstige waarschuwing te onderstrepen en afspraken te maken over het vervolgtraject. Wanneer de leerling (of de ouders/verzorgers) ondanks eerdere gedragsafspraken en ondanks een laatste waarschuwing zijn gedrag niet verbetert, kan het bevoegd gezag, afhankelijk van de overige omstandigheden, tot verwijdering overgaan. Hierbij geldt dat een licht vergrijp door herhaling kan uitgroeien tot ernstig wangedrag.

Daarnaast is wangedrag denkbaar waarbij onmiddellijke verwijdering geboden is, zonder de genoemde eerdere maatregelen, schorsing of voorafgaande waarschuwing. Dit geldt alleen in zeer ernstige gevallen.

Voor de rechter is van groot belang dat het bevoegd gezag bij zijn besluit een belangenafweging heeft gemaakt tussen het belang van de school bij verwijdering en het belang van de leerling om op de school te blijven (zie hoofdstuk 3). Het is verplicht om in de verschillende stadia van de procedure de Inspectie van het Onderwijs te raadplegen. Definitieve verwijdering mag slechts plaatsvinden na

11. Art. 13 Inrichtingsbesluit WVO
 12. Art. 13 lid 3 Inrichtingsbesluit WVO
 13. Rechtbank Haarlem, Sector Bestuursrecht 19 april 2006, LJN: AW2338

14. Artikel 14 lid 2 Inrichtingsbesluit WVO

overleg met de inspectie. Hangende dit overleg kan de leerling worden geschorst. Het overleg met de inspectie is bedoeld om te bezien op welke andere wijze de leerling onderwijs kan vervolgen.¹⁴

5 Procedure

Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan de procedure voor een zorgvuldige verwijdering van een leerling uit het voortgezet onderwijs. Daarnaast wordt in dit hoofdstuk aandacht besteed aan de wijzigingen die de Wet passend onderwijs met zich meebrengt met betrekking tot de verwijdering van leerlingen.

Als de school de verwijdering van een leerling overweegt, zijn de volgende stappen van belang:

1 | Vraag, alvorens tot verwijdering te besluiten, in elk geval de mening van de betrokken docenten en van de Inspectie van het Onderwijs. Geven deze (vastgelegde) gesprekken geen aanleiding een laatste keer te proberen de situatie in onderling overleg op te lossen, besluit dan formeel tot verwijdering en zet de verwijderingsprocedure in gang. Er is voorgescreven dat eerst een besluit wordt genomen tot voornemen van verwijdering en daarna een besluit tot verwijdering.

2 | Nodig de ouders/verzorgers schriftelijk uit voor een gesprek over het voornemen van de school om tot verwijdering over te gaan. Het schoolbestuur en de ouders/verzorgers zullen de voorgaande periode al geregeld met elkaar hebben gesproken, maar met dit gesprek wordt duidelijk dat het bevoegd gezag niet langer bereid is de oplossing op de huidige school te zoeken. Deel de ouders/verzorgers mee

dat er een nieuwe fase intreedt, die op verwijdering is gericht. Onderbouw het voornemen en geef aan waarom het belang van de leerling en de ouders/verzorgers moet wijken voor het belang van de school. Geef de reden en het doel van het gesprek aan en beschrijf de verdere procedure, zoals de mogelijkheden om na de schriftelijke mededeling en na een definitief besluit bezwaar te maken (in de vorm van een bezwaarschrift, binnen 6 weken in te dienen bij het bevoegd gezag).¹⁵ Het gesprek dient ook om van de ouders/verzorgers te vernemen wat zij van de voorgenomen verwijdering vinden. Maak een verslag van het gesprek.

3 | Vormt het gesprek met de ouders/verzorgers geen aanleiding om van het voornemen af te zien, bericht dit dan schriftelijk en onderbouwd aan de leerling en de ouders/verzorgers.

4 | Na het besluit tot voornemen van verwijdering moet het schoolbestuur actief zoeken naar een andere school die bereid is de leerling toe te laten. Dit betekent dat het schoolbestuur toelating elders moet bewerkstelligen. VOS/ABB adviseert het bevoegd gezag van de openbare school zich niet te beperken tot openbare scholen. Bijzondere scholen zouden zich evenmin moeten beperken tot de eigen denominatie. Besturen dienen zich ook niet te beperken tot scholen die bij het eigen samenwerkingsverband

15.Art. 15 lid 2 Inrichtingsbesluit WVO

WSNS zijn aangesloten. Het is aan te raden om alle scholen te benaderen die binnen een redelijke afstand van de eigen school zijn gelegen. Dat geldt ook als de leerling een bepaalde zorgbehoefte heeft. Het bevoegd gezag neemt contact op met de coördinator van het samenwerkingsverband voor zover de leerling een bepaalde zorgbehoefte heeft.

5 | Indien een school bereid is gevonden om de leerling toe te laten, kan het schoolbestuur definitief tot verwijdering overgaan. Deel dit schriftelijk aan de leerling en zijn ouders/verzorgers mee. Geef gemotiveerd aan waarom het belang van de school bij verwijdering uiteindelijk zwaarder heeft gewogen dan het belang van de leerling om op de school te blijven.

6 | Indien de ouders/verzorgers binnen 6 weken bezwaar maken tegen het besluit tot verwijdering, moet het bevoegd gezag hierop binnen 4 weken beslissen. Indien bezwaar is gemaakt tegen een verwijderingsbesluit gerelateerd aan de LGF-problematiek, kan de Advies Commissie Toelating en Begeleiding (ACTB) om advies worden gevraagd. Het bevoegd gezag neemt het advies mee in de heroverweging naar aanleiding van het bezwaarschrift van de ouders. Het advies van de ACTB is niet verplicht en niet bindend, maar in geval van beroep bij de rechtbank zal het ACTB-advies van zwaarwegend belang zijn.

7 | Tot slot kunnen de ouders/verzorgers binnen 6 weken tegen dit besluit in beroep gaan bij de rechter.

8 | Als geen andere school bereid wordt gevonden om de leerplichtige leerling toe te laten, en de school ondanks haar zorgplicht geen kans ziet deze leerling te handhaven, dan is een andere oplossing noodzakelijk (zie hiervoor hoofdstuk 6).

Verwijdering en de Wet passend onderwijs

Met de inwerkingtreding van de Wet passend onderwijs wordt geregeld dat een leerling met een extra ondersteuningsbehoefte niet kan worden verwijderd voordat een andere school bereid is gevonden om de leerling toe te laten. Voor leerlingen die al onderwijs volgen op een school en bij wie de vraag naar extra ondersteuning is gerezen, geldt dat de school eerst zelf moet proberen om de gevraagde ondersteuning te bieden. Wanneer het bevoegd gezag de ondersteuning niet zelf kan bieden, moet het voor een plek op een andere school zorgen. Het bevoegd gezag moet over een dergelijke beslissing overleg voeren met de ouders van de leerling. Een uitzondering wordt gemaakt voor de instellingen voor cluster 1 en cluster 2 en voor de scholen die zijn verbonden aan een justitiële jeugdinrichting of een instelling voor jeugdzorgplus waarbij de plaatsing op de school

direct is verbonden met plaatsing in een gesloten setting. Voor de instellingen in cluster 1 en cluster 2 geldt dat zij (net als in de huidige situatie) leerlingen kunnen verwijderen nadat zij aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes hebben gezocht naar een andere school of instelling waarnaar de leerling verwezen kan worden.

Als er een geschil bestaat over de toelating of verwijdering van een leerling, dan kunnen ouders kiezen om een bezwaarprocedure te volgen of om andere wettelijke stappen te ondernemen.

Zo kunnen ouders/leerling tegen een toelatings- of verwijderingsbesluit bezwaar aantekenen bij het bevoegd gezag. Tegen de beslissing op bezwaar die het bevoegd gezag heeft genomen, kunnen ouders wiens kind op een openbare school zit in beroep gaan bij de bestuursrechter. Voor ouders wiens kind op een bijzondere school zit, geldt dat zij de beslissing op bezwaar kunnen aanvechten bij de burgerlijk rechter.

Ouders/leerling kunnen er ook voor kiezen om een geschil aanhangig te maken bij de tijdelijke geschillencommissie toelating en verwijdering. Alle scholen en samenwerkingsverbanden zijn aangesloten bij deze commissie. De commissie geeft binnen tien weken een oordeel over het geschil.

Een laatste optie die ouders/leerlingen hebben, is het vragen van een oordeel bij het College voor de Rechten van de Mens. Dit kan als zij menen dat het bevoegd gezag bij de toelatingsbeslissing een verboden onderscheid heeft gemaakt of discrimineert op grond van een handicap of chronische ziekte. Het oordeel van het College voor de Rechten van de Mens is niet bindend, maar wordt meestal wel opgevolgd door het bevoegd gezag.

6 Andere oplossingen

Algemeen

Zoals uit het voorgaande blijkt, is het sinds 1 augustus 1998 niet eenvoudig om leerlingen uit het voortgezet onderwijs te verwijderen. Een school, die een probleemleerling wil verwijderen, dient eerst een andere school bereid te vinden om deze leerling op te nemen. Echter, sinds de invoering van de kwaliteitskaart en de publicatie van resultaten, zijn scholen er niet zo happig op om elkaars ‘probleemleerlingen’ over te nemen. Dit ondanks de zorgplicht die scholen hebben krachtens de wet waaruit blijkt dat alles in het werk gesteld moet worden om te voorkomen dat leerlingen voortijdig het onderwijs verlaten (zie hoofdstuk 3).

Soms is daarom een andere oplossing nodig voor de aanpak van probleemleerlingen of leerlingen die structureel wangedrag vertonen. Scholen zijn in het algemeen creatief in het vinden van oplossingen. In dit hoofdstuk staan daarvan enkele voorbeelden. Ook zijn voorbeelden opgenomen van gevallen waarin verwijderingsprocedures voor de rechter zijn geëindigd. Daaruit blijkt dat een zorgvuldige afhandeling van de procedure van groot belang is.

Voor de aanpak van de veiligheid op de scholen heeft het Kabinet extra geld beschikbaar gesteld.

Vanaf 2005 krijgen scholen in het primair en voortgezet onderwijs geld voor extra leerlingbegeleiding. In aansluiting op de leerlingbegeleiding moeten de scholen een beroep kunnen doen op andere jeugdvoorzieningen zoals de jeugdgezondheidszorg, maatschappelijk werk, de leerplichtambtenaar et cetera. Bij het merendeel van de scholen zijn zorgadviesteams actief, waarin deze externe voorzieningen zijn vertegenwoordigd. De school blijft verantwoordelijk voor een veilig schoolklimaat.

Daarnaast is sinds 1 januari 2006 de Regeling regionaal zorgbudget, subsidie regionale verwijzingscommissies voortgezet onderwijs 2006 en reboundvoorzieningen in werking getreden.

Het is aan het Samenwerkingsverband VO om te bepalen hoe de toeleiding naar de reboundvoorzieningen verloopt. Zorgadviesteam, leerlingbegeleider en leerplichtambtenaar kunnen daarbij een belangrijke rol spelen. De leerling blijft ingeschreven op de eigen school en wordt tijdelijk opgevangen met het oog op terugkeer naar de eigen school. Indien terugkeer naar de eigen school niet mogelijk of gewenst is, worden afspraken gemaakt met andere scholen binnen het samenwerkingsverband. Deelname aan de reboundvoorziening is niet vrijblijvend en gebeurt zonnodig

met drang, in samenspraak met leerling en ouders. Doelgroep zijn leerlingen in het voortgezet onderwijs die wegens gedragsproblemen de veiligheid van medeleerlingen en docenten negatief beïnvloeden en die een grens hebben overschreden of dreigen te overschrijden en daardoor tijdelijk niet meer te handhaven zijn op de school. De leerling wordt een traject op maat geboden. Het bevoegd gezag van de school waar de leerling staat ingeschreven, blijft gedurende de plaatsing in de reboundvoorziening verantwoordelijk voor het onderwijs aan de leerling.¹⁶

Elders examen gedaan

Een openbare vbo-school start een procedure tot definitieve verwijdering van een leerplichtige leerling uit de 4e klas. De bewuste leerling heeft zijn klasgenoten meermalen bedreigd, soms met messen uit een van de leslokalen. Ook de leraren voelen zich in dat lokaal niet meer veilig in aanwezigheid van deze leerling. Hij wordt in eerste instantie geschorst.

Daarna wordt gezocht naar een andere school. Dit levert op dat de bewuste leerling zijn eindexamen kan doen op een andere school. Hij slaagt en heeft hiermee zijn opleiding dus toch kunnen afronden.

Ook is er voor gezorgd dat uit het afgegeven diploma niet blijkt dat de jongen zijn examen niet op de eigen

school heeft afgelegd. Bovendien is afgesproken dat de school niet nodeloos aan derden zal melden dat deze leerling in het kader van een verwijderingsprocedure elders examen heeft gedaan.

De leerling heeft beroep ingediend tegen het besluit tot verwijdering, maar de Rechtbank verklaarde dit beroep niet-ontvankelijk, omdat er door de school voldoende maatregelen zijn getroffen om de gevolgen van de verwijdering van de leerling zo veel mogelijk op te vangen.

Ontheffing van leerplicht

Een leerplichtige leerling van 15 jaar is verslaafd aan drugs en zit veelvuldig stoned in de klas. Voor de school is dit een ongewenste situatie, niet alleen vanwege de achteruit hollende leerprestaties van de jongen maar ook vanwege zijn slechte invloed op de overige leerlingen en de onmacht van de school om deze situatie te verbeteren. Ouders en school zitten op één lijn: zij vinden dat deze jongen naar een afkickcentrum moet. Hiervoor moet hij van school af. Dat kan niet omdat hij nog leerplichtig is.

Nadat de school juridisch advies heeft ingewonnen, komt de volgende oplossing in beeld. Op grond van artikel 5 van de Leerplichtwet vragen de ouders bij

16. Voorzieningenrechter Zwolle-Lelystad 7 januari 2005

de leerplichtambtenaar voor deze leerling (tijdelijk) vrijstelling van de plicht de zoon bij een school in te schrijven.

Uiteindelijk blijkt officiële ontheffing van de leerplicht niet noodzakelijk. De leerplichtambtenaar ziet de ernst van de situatie in en gedooft de verwijdering van deze leerling uit het onderwijs. De ouders krijgen geen boete voor het feit dat hun leerplichtige kind niet meer staat ingeschreven bij een school. De jongen gaat naar een afkickcentrum.

Schikking met reiskostenvergoeding

Een 14-jarige leerplichtige leerling schiet op het schoolplein met een luchtdrukpistool van een 16-jarige schoolgenoot op een groepje medeleerlingen. De ouders van de slachtoffers beklagen zich en de directeur neemt de zaak hoog op. De twee leerlingen worden direct geschorst en de procedure tot definitieve verwijdering wordt in gang gezet. Andere scholen zijn bereid deze jongens in te schrijven. De 16-jarige kan naar een andere school in zijn woonplaats, voor de 14-jarige wordt een school in een buurgemeente gevonden.

De ouders van de 14-jarige maken hier ernstig bezwaar tegen. Zij voeren aan dat de jongen weliswaar geschoten heeft. Volgens hen deed hij dat echter niet

op medeleerlingen maar op een lantarenpaal. Ook verwijten zij de school dat hun zoon aan het wapen kon komen, omdat de school niet heeft ingegrepen toen de vriend met een pistool op zak liep. Ten slotte voeren zij aan dat ze nu veel kosten moeten maken voor het heen en weer reizen van hun zoon. De ouders nemen een advocaat in de arm en spannen een bezwaarprocedure aan om het verwijderingsbesluit van tafel te krijgen.

Ook de school roept juridische bijstand in. Na onderzoek komt er een schikkingsvoorstel op tafel. Aan de ouders wordt een reiskostenvergoeding voorgesteld. De ouders gaan hiermee akkoord en verklaren af te zien van verdere procedures.

Voor de rechtbank

Een leerplichtige leerlinge uit de 3e klas VMBO/theoretische leerweg doubleert onder strikte voorwaarden van verbetering van gedrag en vermindering verzuim. In de loop van het schooljaar blijkt dat die verbetering uitblijft. Bovendien is zij betrokken bij pesterijen van een andere leerlinge, bedreigt ze medeleerlingen met behulp van oudere vrienden en is ze brutaal tegen docenten. De zaak escaleert en de school besluit het meisje te verwijderen. Er wordt

een andere school voor haar gevonden. De ouders maken hiertegen echter bezwaar en brengen de zaak voor de rechtbank.

De school kan aantonen dat de procedure op de juiste wijze is gevoerd. Over de gehele gang van zaken heeft de school overleg gevoerd met de inspectie. De school heeft verklaringen van docenten en kopieën van absentielijsten. Ook wordt aangevoerd dat eerdere afspraken met de ouders van het meisje door de ouders niet werden nagekomen. De school maakt op deze wijze voldoende aannemelijk dat het gedrag van dit meisje in ernstige mate verstorend werkte op het pedagogisch klimaat van de school. De rechtbank concludeert dat de beslissing tot verwijdering redelijk is. Daarbij wordt overwogen dat uit de houding van de leerlinge afgeleid mag worden dat haar gedrag niet zal verbeteren. Ten slotte wordt in aanmerking genomen dat de maatregel weliswaar zeer ingrijpend is voor het meisje, maar dat zij binnen afzienbare tijd op een andere school geplaatst kan worden, terwijl zij voor de tweede keer in de derde klas zit, zijnde geen examenklas. Daarom gaat de rechtbank ervan uit dat zij de periode tussen de schorsing en de start op een andere school zonder problemen kan overbruggen. De ouders worden veroordeeld in de proceskosten.

Colofon

Voor meer informatie over de katernreeks van VOS/ABB en het bestellen van extra exemplaren: zie www.vosabb.nl.

Uitgever: VOS/ABB

Samenstelling: Sandra Geerdink en Hanny van der Heide, beide juridisch adviseur bij VOS/ABB Consulting
Woerden, december 2013

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgaven mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of enige manier, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopie, opnamen, of enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Reeds verschenen in de VOS/ABB-katernenreeks:

Katern 1 - Arbobeleid en veiligheid (herziene online versie)

Katern 2 - Wegwijzer Wet Bescherming Persoonsgegevens

Katern 3 - Wet op de Beroepen in het Onderwijs (Wet BIO) (herziene online versie)

Katern 4 - Auteursrechtelijke bijdragen (vervallen)

Katern 5 - Levensloop (inclusief de nieuwe regeling ouderschapsverlofkorting)

Katern 6 - Functiewaardering en FUWA PO

Katern 7 - Toelating en verwijdering leerlingen VO

Katern 8 - Toelating en verwijdering leerlingen PO

Katern 9 - Vervangingsfonds, Participatiefonds en Risicofonds

Katern 10 - Algemene wet bestuursrecht (Awb) (herziene online versie)

Katern 11 - Wegwijzer aanbesteden

Katern 12 - Normtaak en taakbeleid in het primair onderwijs

Katern 13 - Btw-richtlijnen in het onderwijs (geheel herziene druk)

Katern 14 - Aanstellings- en ontslagbeleid

Katern 15 - School en aansprakelijkheid

Katern 16 - Goed onderwijs, goed bestuur

Katern 17 - Stichten van scholen

Katern 18 - Fondsenwerving in het onderwijs

Katern 19 - Educatief partnerschap

Katern 20 - Klachtrecht